

Motion till riksdagen 2024/25:219

av **Martin Melin (L)**

Fri väg för förare av utryckningsfordon

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisers rätt att påkalla fri väg, med eller utan larmanordningar, enligt trafikförordningen (1998:1276) och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag regleras polisers rätt att framföra ett utryckningsfordon av trafikförordningen (1998:1276). Föraren av ett utryckningsfordon har då tre nivåer att förhålla sig till:

1. yrkesutövning
2. brådszkande yrkesutövning
3. trängande fall.

I trafikförordningen regleras vilka andra trafikregler som föraren av utryckningsfordonet får bryta mot, beroende på vilken typ av färd det gäller (yrkesutövning, brådszkande yrkesutövning eller trängande fall). Vid yrkesutövning får föraren bland annat bryta mot lokala trafikföreskrifter (till exempel fordonstrafik förbjuden och förbud mot vänstersväng). Vid brådszkande yrkesutövning får föraren till exempel bryta mot gällande hastighet. När det gäller trängande fall så regleras det i 12 kap. 11 § trafikförordningen. Där framgår att förare av utryckningsfordon får bryta mot gällande hastighet samt påkalla ”fri väg” (med eller utan larmanordningar). Det som dock inte regleras i trafikförordningen är när och vid vilka situationer en förare av ett utryckningsfordon hos Polismyndigheten får påkalla fri väg.

Vid polisutbildningen idag lärs det ut att en förare av ett utryckningsfordon hos Polismyndigheten endast får påkalla fri väg (med eller utan larmanordningar) när det föreligger ”allvarlig fara för person eller egendomsskada”. Detta innebär att de poliser som idag framför ett utryckningsfordon inte kan påkalla fri väg vid situationer då detta skulle behövas.

Till exempel får en förare av ett utryckningsfordon hos Polismyndigheten idag inte påkalla fri väg för att åka till en plats där en efterlyst person finns. Eller där det sker ett mindre allvarligt brott (till exempel bedrägeri när någon handlar med en falsk sedel eller en person blir ofredad av en eller flera personer), eller vid en olovlig allmän sammankomst (demonstration) utanför en utländsk beskickning. Just det senare får inte sällan konsekvenser med anledning av staten Sveriges uppdrag gentemot främmande stater genom Wienkonventionen.

Det ligger i allmänhetens intresse att en polis snabbt kan gripa en person som begår ett brott, så att denna kan lagföras, oavsett hur stort eller litet brottet är. För att detta ska vara möjligt måste förare av ett utryckningsfordon ha möjlighet att ta sig till en brottsplats där det pågår ett brott eller där det finns en efterlyst person på kortast möjliga tid.

Det bör således framgå av trafikförordningen att det är föraren av ett utryckningsfordon hos Polismyndigheten som avgör när denne tycker att det är lämpligt att vidta en körning som är trängande fall (med eller utan larmanordningar). Åtgärden skall då vara försvarlig och ansvar för körningen skall finnas så som det idag beskrivs i trafikförordningen för all form av utryckningskörning.

Martin Melin (L)